

is te lezen in de toelichting.²⁵ Wij wijzen erop dat tot die tijd uiteraard wel een omweg kan worden bewandeld: de OVR kan zich omzetten in een Boek 2-rechtspersoon (bijvoorbeeld een BV) en vervolgens (nationaal) fuseren in een andere Boek 2-rechtspersoon.²⁶ Ook een grensoverschrijdende fusie behoort dan onder omstandigheden tot de mogelijkheden.²⁷

Voor wat betreft de vormgeving van de regeling heeft de Werkgroep ervoor gekozen, omwille van de eenvormigheid, zo veel mogelijk aan te sluiten bij de wettelijke regeling van fusie van Boek 2-rechtspersonen. Op een tweetal punten is hiervan echter afgeweken. Zo is er geen mogelijkheid voor crediteuren van de vennootschap om zich tegen de voorgenomen fusie te verzetten. Dit werd niet nodig geacht gelet op de (voortdurende) persoonlijke aansprakelijkheid van de bij de fusie betrokken vennoten. Er geldt dus ook geen verzetstermijn van één maand, wat betekent dat de fusie heel snel haar beslag kan krijgen.

Ten tweede is voor het effectueren van de fusie geen notariële tussenkomst voorgeschreven, wat een voordeel kan opleveren in de kostensfeer. De fusie wordt van kracht met ingang van de dag volgend op die waarop zij is ingeschreven in het handelsregister (art. 37 lid 5).

Tot slot krijgt de OVR²⁸ de mogelijkheid van (af)splitsing (art. 38-41). Deze regeling vertoont grote gelijkenis met de zojuist besproken regeling van fusie en zal vanwege de ter beschikking staande ruimte niet nader worden besproken.

3. Enkele aandachtspunten

3.1 De pseudovenootschap

Het kan zich voordoen dat personen denken een personenvennootschap te zijn aangegaan, maar dat reeds bij *het aangaan* ervan niet wordt voldaan aan de in art. 1 opgenomen materiële kenmerken. Als deze pseudovenootschap vervolgens in het handelsregister wordt ingeschreven, ontstaat er – gelet op de bewoordingen van art. 6 – geen rechtspersoon. De ontbrekende, essentiële schakel is dat aan art. 6 nog een bepaling moet worden toegevoegd die inhoudt dat indien de Kamer van Koophandel een overeenkomst *als openbare vennootschap* heeft ingeschreven in het handelsregister er met ingang van de dag volgend op die inschrijving een rechtspersoon ontstaat. Alleen dan verkrijgt ook een pseudovenootschap rechtspersoonlijkheid. De opiniepraktijk wordt een grote dienst bewezen als dit kleine, maar onmisbare schakeltje nog wordt toegevoegd aan art. 6.

3.2 Grensoverschrijdende herstructurering

De introductie van nieuwe nationale herstructureringsmogelijkheden voor personenvennootschappen heeft ook een Europese dimensie. In 2012 heeft het HvJ EU in de zaak *Vale*²⁹

laten weten dat als een lidstaat een faciliteit (zoals omzetting) biedt aan nationale vennootschappen, zij deze in beginsel ook aan buitenlandse vennootschappen beschikbaar moet stellen. De weg hiervoor is echter nog niet geplaveid. De Nederlandse wetgever dient voor de grensoverschrijdende herstructurering een aanvullende regeling te treffen.

3.3 Continuering onderneming door overblijvende vennoot

Art. 31 biedt een faciliteit voor de situatie dat er na uittreding slechts één vennoot overblijft. Dit leidt tot algehele ontbinding van de personenvennootschap. De vennoten kunnen echter overeenkomen dat één van de gewezen vennoten de onderneming van de personenvennootschap onder de door haar gevoerde handelsnaam voortzet. Per de datum van inschrijving van de ontbinding van de personenvennootschap en de voortzetting in het handelsregister houdt de personenvennootschap op te bestaan en gaat haar vermogen *onder algemene titel* over op de voortzettende vennoot (art. 31 lid 2). Wij wijzen erop dat de terugwerkende kracht die hiermee gepaard gaat, gelet op de rechtszekerheid niet wenselijk is. Het lijkt ons raadzaam om de vermogensovergang te doen plaatsvinden met ingang van de dag na inschrijving in het handelsregister. Ook in andere regelingen van het concept-wetsvoorstel³⁰ is gekozen voor dit aanknopingspunt om belangrijke rechtsgevolgen te laten intreden. Een ander aandachtspunt bij art. 31 is dat alleen de omzetting van de ontbonden OVR in een eenmanszaak wordt gefaciliteerd. Ook de omzetting in een eenpersoons-BV of-NV zou onzes inziens moeten worden gefaciliteerd.

4. Tot slot

De Werkgroep is er naar onze mening in geslaagd een goed doordacht concept-wetsvoorstel te ontwerpen. Het is nu zaak om dit op bepaalde punten verder te vervolmaken, waarna het aan de Minister van Veiligheid en Justitie is om het wetgevingsproces opnieuw in gang te zetten. Onder het motto 'driemaal is scheepsrecht' wordt dit keer hopelijk de eindstreep wel gehaald.

H.E. Boschma & J.B. Wezeman

Future of European Company Law

Ondernemingsrecht 2016/86

Op 14 juni 2016 vond in Brussel een workshop plaats op initiatief van het Europees Parlement over de toekomst van het Europese vennootschapsrecht.¹ De workshop betrof

25 Zie concept-MVT, p. 125.

26 Zie voor de mogelijkheden en beperkingen: art. 2:310 BW.

27 Zie voor de mogelijkheden en beperkingen: art. 2:333b BW.

28 Een openbare vennootschap die geen rechtspersoon is kan geen partij zijn bij een splitsing. Hetzelfde geldt indien een OVR is ontbonden en uit hoofde van de vereffening reeds een uitkering is gedaan of indien de OVR failliet is verklaard dan wel in surseance van betaling verkeert (art. 40).

29 HvJ EU 12 juli 2012, C-378/10 (*VALE Építésifft*).

30 Vgl. art. 6, art. 33 lid 2, art. 37 lid 6, art. 38 lid 9.

1 Het betrof het Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs, Directorate for Citizens' Rights and Constitutional Affairs.

drie onderwerpen. De aftrap kwam toe aan 'Digitalisation and Company Law'. Hiervoor had professor Vanessa Knapp een rapport voorbereid getiteld "What are the issues relating to digitalisation in company law?".² Tijdens het tweede deel was er aandacht voor "Ongoing issues in International Corporate Governance". Het derde deel betrof grensoverschrijdende herstructureringen zoals juridische fusies en splitsingen. Voor dit deel had professor Jessica Schmidt een rapport voorbereid getiteld "Cross-border Mergers and divisions, transfers of seat: Is there a need to legislate?".³

Gedurende het deel over digitaal vennootschapsrecht was er aandacht voor onderwerpen zoals online oprichting, elektronische communicatie door aandeelhouders en de vennootschap, digitaal toegang tot vennootschapsinformatie en Business Registers Interconnection System (BRIS). Knapp concludeert in haar rapport:

"At the moment, company law may inhibit the full use of digitalisation in various areas. Any proposal either to facilitate the use of digitalisation or to require the use of digitalisation in a particular case should consider carefully whether a change in law at EU level is needed and/or whether the sharing of good practice can also contribute to an improvement. It should also carefully weigh the cost of requiring any action against the potential benefits. (...) It should also consider whether any approach to be adopted is sufficiently flexible to allow companies and others to adapt as technology changes in the future."

Voor het tweede deel over "Ongoing issues in International Corporate Governance" is geen rapport voorbereid en ook is er (nog) geen verslag van de workshop verschenen, waardoor dit deel hier verder onbesproken blijft.

Tijdens het derde deel presenteerde Schmidt haar bevindingen. Ten eerste beveelt zij aan dat de richtlijn betreffende grensoverschrijdende fusies wordt herzien. Onder meer zou deze moeten gaan gelden voor alle juridische entiteiten van art. 54 VWEU. Ook beveelt zij verdere harmonisatie aan van schuldeiserbescherming (ex post). Daarnaast wijst zij op harmonisatie van bescherming van minderheidsaandeelhouders in de vorm van een uittreedrecht en een recht op extra compensatie ingeval van een inadequate ruilverhouding. Ten tweede beveelt zij aan dat de grensoverschrijdende splitsing en grensoverschrijdende omzettingen worden geregeld in een richtlijn. Haar laatste aanbeveling is om de regelingen voor de grensoverschrijdende fusie, splitsing en omzetting te incorporeren in een richtlijn (Cross Border Mobility Directive). In dit kader wijst ze op het recente voorstel voor samenvoeging van de vennootschapsrechtelijke richtlijnen in een 'Company Law Directive',⁴ waarin dit gerealiseerd zou kunnen worden.

2 Zie voor haar rapport <https://polcms.secure.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/d2aac210-d7f1-4a67-a918-f1e2af06187c/knapp.pdf>.

3 Zie voor haar rapport <https://polcms.secure.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/fa1e7695-2cce-4a97-9927-39220913dc48/schmidt.pdf>.

4 Voorstel voor een richtlijn met betrekking tot bepaalde aspecten van het vennootschapsrecht (codificatie), COM (2015) 616.

Ik sluit af. De beide rapporten snijden veel belangrijke onderwerpen aan. Het is te hopen dat de waardevolle aanbevelingen uit deze rapporten enig effect hebben. In elk geval hoop ik dat er nu (eindelijk) vaart wordt gemaakt met de totstandkoming van EU-regelgeving voor de grensoverschrijdende splitsing en omzetting. Het wordt langzamerhand weleens tijd om dit te regelen.

Harold Koster

Intrekking voorstel voor de Europese Stichting (FE)

Ondernemingsrecht 2016/87

Op 8 februari 2012 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een Verordening betreffende het statuut van de Europese stichting (Fundatio Europaea) gepubliceerd.¹ De strekking van het voorstel was een innovatief kader te creëren dat de bestaande nationale wetgeving aanvult met een nieuw type rechtsvorm terwijl de lidstaten de bevoegdheid houden om nationale stichtingsvormen in stand te houden. Anders dan de naam van het statuut doet vermoeden, ging het daarbij niet zozeer om een supranationale variant van de stichting zoals wij die in Nederland kennen, maar om een specifieke instelling, namelijk een supranationale variant van een instelling die het algemeen nut beoogt (ANBI). Voor het FE-Statuut gold als rechtsgrondslag artikel 352 VWEU, waardoor voor aanneming van het voorstel unanimititeit is vereist. Het is gebleken dat deze unanimititeit niet bereikt kon worden en daarom is besloten om het voorstel in te trekken.² Deze intrekking heeft inmiddels ook plaatsgevonden.³ Daarmee is de Fundatio Europaea er, evenals de Europese BV (SPE), niet gekomen. Dat is wat ons betreft jammer. De FE had – met een aantal verbeteringen in het voorstel – wat ons betreft zeker toegevoegde waarde.⁴ Wij vragen ons nu af of de SUP (single-member private limited liability company) het wel haalt. Hoewel de SUP is opgenomen in een richtlijn en daarmee geen unanimititeit is vereist, is het de vraag of er nog voldoende enthousiasme is voor Europese rechtsvormen. De toekomst zal het leren.

Harold Koster & Maarten Verbrugh

1 Voorstel van 8 februari 2012, COM (2012) 35 final, *PbEU* 2012, C 102/25.

2 Zie Commission Work Programme 2015. Wij citeren daaruit: "Proposal for a Council Regulation on the Statute for a European Foundation: No progress in Council. Since unanimity is required, there are no prospects that an agreement can be reached."

3 Zie Official Journal of the European Union (C 80/17), Withdrawal of Commission proposals (2015/C 80/08).

4 Zie hierover H. Koster en M.A. Verbrugh, 'De Europese Stichting (FE): het voorstel voor een FE-Statuut', *Ondernemingsrecht* 2014/58.